

Nr 457

Av herr **Rimås m. fl.**, om anslag till inrättande av befattningar som specialkonsulenter för handelsträdgårdsodlingen.

I 1951 års frukt- och trädgårdsutrednings förslag om åtgärder för förbättring av det ekonomiska läget för trädgårdsnäringen ingick bl. a. förslag om inrättande av ett antal tjänster som specialkonsulenter för den yrkesmässiga trädgårdsodlingen. Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund tillstyrkte i sitt yttrande detta förslag men förordade att dessa konsulenter borde vara direkt knutna till yrkets organisationer i stället för att sortera under lantbruksstyrelsen, såsom utredningen föreslagit. I yttrande av den 8 oktober 1954 över kungl. lantbruksstyrelsens förslag av den 23 augusti 1954 om vissa stödåtgärder för trädgårdsodlingen påpekades vikten av en utvidgad konsulentverksamhet för handelsträdgårdsodlingen. Då detta får anses vara en väsentlig åtgärd för att effektivt förbättra det ekonomiska läget för trädgårdsodlingen vill vi härmed ytterligare understryka behovet av att dylik konsulentverksamhet kommer till stånd.

Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund har för närvarande två konsulenter anställda — en i värme- och byggnadstekniska frågor samt en odlingskonsulent. Helt naturligt har det visat sig fullständigt otillräckligt med endast en odlingskonsulent för hela landet, då han omöjligt kan behärska alla förekommande kulturer under de starkt skiftande klimatiska förhållandena i olika landsändar. Det har också vid flera tillfällen diskuterats en utvidgning av denna verksamhet inom förbundet, men detta har hittills av ekonomiska skäl ej låtit sig göra.

Med de senaste årens starka ökning i importen av trädgårdsprodukter har förhållandena för den enskilde trädgårdsodlaren blivit allt osäkrare. Vinstmarginalerna för de flesta kulturer har blivit allt mindre, och under sådana omständigheter betyder ett misslyckande på grund av odlingsfel av någon kultur ett mycket svårt ekonomiskt avbräck för företagaren. Det finns ej utrymme för några onödiga utgifter, utan varje vara måste produceras till lägsta möjliga kostnad. För den skull måste odlaren ständigt hålla sig à jour med de senaste rönen på odlingsteknikens område, och härvidlag fyller odlingskonsulenterna en viktig uppgift som en förmedlande länk från den försöks- och forskningsverksamhet, som bedrivs såväl i Sverige som i andra länder, och till odlaren för praktisk tillämpning.

För att den svenska trädgårdsodlingen skall kunna följa med i konkurrensen om den svenska marknaden i tävlan med länder med gynnsammare

klimatiska betingelser än våra, är det en första förutsättning att vi får en möjlighet att hålla jämna steg med den odlingstekniska utvecklingen i de länder, som exporterar sina produkter hit. I båda de länder varifrån den för oss kännbaraste importen kommer — Holland och Danmark — finns ett med statligt stöd uppbyggt konsulentsystem, som i dessa länder visat sig ha en mycket stor uppgift att fylla. Det torde ej heller råda någon tvekan om att, i det fall en dylik verksamhet kunde uppbyggas i Sverige, denna också kommer att utnyttjas så långt möjligheterna medger.

På grund av den relativt goda lönsamheten för trädgårdsodlingen under åren närmast före 1950 var ej tanken på specialkonsulenter för handels-trädgårdsodlingen då så aktuell. Sedan 1950—51 har emellertid förhållandena radikalt förändrats, stora importöverskott har tryckt priserna till en lägre nivå, och samtidigt har i alla trädgårdsodlande länder betydande framsteg gjorts på det odlingstekniska området. Bland annat har förfarandet med jordanalyser för en fortlöpande kontroll av näringsbalansen i jorden tagits upp till allmän användning, och en vanlig princip i andra länder är numera anställande av en odlingskonsulent i samband med inrättande av ett jordanalyslaboratorium. Mycket av en konsulents arbete kommer nämligen att bygga på resultaten från analyserna. I lantbruksstyrelsens senaste förslag om stödåtgärder föreslås hjälp till inrättande av laboratorier, men vi anser det lika viktigt att samtidigt få till stånd en effektiv konsulentverksamhet för att ernå avsedd nytta med laboratorierna.

I yttrande till 1951 års trädgårdsutrednings betänkande anfördes, att en eventuell konsulentverksamhet borde organiseras med hjälp av statliga bidrag till de fackorganisationer, som finns inom näringen. Vi anser dock att huvudsaken är att den här föreslagna konsulentverksamheten under någon form kommer i gång, och om det skulle visa sig fördelaktigare att det kommer till stånd som en utvidgning av hushållningssällskapens konsulentverksamhet har vi givetvis ingenting att invända häremot. Vi är medvetna om att de nuvarande trädgårdskonsulenterna är fullt engagerade av sina arbetsuppgifter, och för övrigt är det ej heller möjligt för dessa att specialisera sig på växthuskulturer i den utsträckning, som erfordras för att de av oss föreslagna konsulenterna skall helt fylla de krav, som specialodlarna ställer. En uppdelning av arbetsuppgifterna är alltså nödvändig, och vi vill därför föreslå att särskilda tjänster som specialkonsulenter för handelsträdgårdsodlingen inrättas. Av största vikt för verksamhetens effektivitet är att arbetsområdet för varje konsulent ej är alltför vidsträckt. I första hand föreslår vi därför att dessa tjänster inrättas i de för närvarande viktigaste odlingsdistrikten, Malmöhus, Kristianstads och Östergötlands län samt göteborgs- och stockholmsområdena.

Kostnaderna för varje konsulent kan beräknas till ca 25 000 kronor.

Vi föreslår, att denna verksamhet organiseras antingen genom anslag åt

Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund eller genom att hushållningssällskapens konsulentverksamhet utvidgas i enlighet med här framlagt förslag.

Med stöd av det som anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta bemyndiga Kungl. Maj:t att inrätta fem befattningar som specialkonsulenter för handelsträdgårdsodlingen samt att härför anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kronor för budgetåret 1955/56.

Stockholm den 26 januari 1955

S. Rimås

A. Widén

Arvid Nilsson

i Lönsboda